

werk openlijk aan bij Darwin, *Progress in Language* (1894) 357 vlgg.; en de eenmaal aanvaarde theorie klinkt in al zijn later werk door. En al mag Wundt iets meer oog hebben voor de scheiding tusschen mensch en dier, niettemin laat ook hij de taal in volmaakte geleidelijkheid uit het dierlijke leven opkomen. *Die Sprache* II³ 650 (1912). Zelfs E. Sapir (*Language*, 1921), ofschoon „the most powerful deterrent of all to clear thinking” ziend in „the evolutionary prejudice which instilled itself into the social sciences towards the middle of the last century and which is only now beginning to abate its tyrannical hold on our mind” (130), wil toch aannemen „that language arose pre-rationally” (16): „immensely ancient heritage”, misschien „the outgrowth of a single pristine form”; maar toch zelfverworven bekwaamheid, geen bij schepping verleende gave (23). — Over Katholiek verzet tegen de evolutie-theorie zie aant. 138. Hetzelfde standpunt ook al bij Alberdingk Thijm in 1869: „Naturwuchs”, maar niet zonder speciale tusschenkomst van den Schepser. *T. en Lett.bode* II 197. Zie ook nog Speekman in *Studiën* 1927 over Oorspr. d. taal, en 1930 over Trombetti. Over verschil van „taal” bij dieren en menschen zie ook Bierens de Haan in *Proceedings Int. Congr. Phonet. Sc.* (1932), 95 vlgg. Allereerst in die *Proceedings* treft men overigens de evolutie als grondslag der beschouwingen; de meest rechtstreeksche aansluiting bij Darwin nog in *The Evolution of speech in Men* van R. Paget.

¹⁴⁵ Ik noem slechts: Bréal, *Essai de Sémantique*⁶ (al had deze ook reeds vroege bezwaren tegen te veel natuurwetenschappelijke opvatting); Wundt, *Die Sprache* II³ 459 tot einde (*Bedeutungswandel en Ursprung der Sprache*); inzonderheid H. Falk, *Betydningslaere* (1920). Andere werken bepalen zich tot één taal, of tot samenvatting van hoofdzaken, en laten zoo deze kwestie rusten: Nyrop, Waag, Hatzfeld, Restrepo. Het groote, helaas te langzaam voortschrijdende, werk van Wellander, *Studien zur Bedeutungswandel im Deutschen* (1917 e.v.) blijft er naar zijn systematischen opzet verre van.

¹⁴⁶ Paget in *Proceedings* a.v. 92: alle, ook primitieve, ons bekende talen „are the results of hundreds of thousands, or possibly millions, of years of evolution”.

¹⁴⁷ De voorbeelden zijn allereerst te vinden. Zelfs H. Ammann, hoe anders ook de vragen stellend dan de evolutionisten, voert toch de kindertaal aan als gegeven voor primitieven taaltoestand, in zijn boekje *Vom Ursprung der Sprache* (1929).